

надання їм нових стимулів до розвитку.

У цьому зв'язку необхідно змінити існуючу галузеву структуру і забезпечити великомасштабне технічне переоснащення підприємств, що дасть змогу досягнути конкурентних переваг, завдяки ефективному впровадженню новітніх досягнень у внутрішньо секторальний перерозподіл предметів та засобів виробництва. Відповідно, подальшого дослідження потребує розробка рекомендацій щодо забезпечення створення умов для зростання продуктивності праці насамперед у цій сфері. Оскільки в міру триваючого зменшення частки промислового виробництва в економіці її загальний розвиток буде все більше залежати від сфери послуг, економіки знань, інформації та технологій [4, с.67].

Як свідчить європейський досвід розвитку технологічних платформ, для подальшого їх формування в Україні слід: створити сприятливі умови для ефективної взаємодії держави, наукового та підприємницького секторів; удосконалити нормативно-правову базу соціально-економічного розвитку; розробити порядок

реалізації технологічних платформ; визначити склад учасників, що підтверджують готовність до співпраці.

Зважаючи на потребу формування технологічних платформ, на мережевому характері нової економіки наголошує М. Кастельс, що вказав на такі найважливіші ознаки феномену розбудови нової економіки [5]: зміну в провідних країнах світу пріоритетів у виробництві і споживанні на користь всебічної інформатизації; демасифікацію виробництва; централізацію у сторону формування мережових зв'язків, переважання горизонтальних взаємодій, децентралізацію виробництва.

Розкриття соціального контенту розвитку нової економіки ґрунтується на зміні характеру й структури праці, а рівень освіти працівника впливає на його економічний і соціальний статус.

Окреслені трансформації мають на меті досягнення економічного добробуту, зростання життєвого рівня населення, збереження навколишнього середовища, ефективне використання та відтворення ресурсного потенціалу.

Список використаних джерел:

1. Berck P. Reflections on Solow's The Economics of Resources or the Resources of Economics Journal of Natural Resources Policy Research. URL: <https://www.tandfonline.com/doi/pdf/10.../19390450802504477>
2. Павлов О.В. Перспективи та напрями державного регулювання соціально-економічної сфери в умовах криз URL: <http://www.dy.nayka.com.ua/index.php?operation=1&iid=175.pdf>.
3. Шевченко О.В. Тенденції розвитку регіонів України у 2017 році під дією внутрішніх та зовнішніх чинників. Національний інститут стратегічних досліджень. URL: <https://www.niss.gov.ua/articles/2724/>
4. Мельник В.І. Внутрішньосекторальні імперативи забезпечення конкурентоспроможності в умовах поглиблення співпраці з ЄС. Вісник Тернопільського національного економічного університету. 2015. Вип. 1. С. 59-67.
5. Castells M. Network of Outrage and Hope: Social Movements in the internet age, 2nd Edition. Apr 2015, Polity. 328 p. URL: <https://www.wiley.com/.../Networks+of+Outrage+and+Hope...>

УДК 330.35.01

ІНСТИТУЦІОНАЛЬНІ ЧИННИКИ ЕКОНОМІЧНОГО ЗРОСТАННЯ УКРАЇНИ

Мельник В.І. – д.е.н., доцент,

Вінницький навчально-науковий інститут економіки THEU

Розвиток економічної системи ґрунтується на потребі задоволення зростаючих вимог населення у товарах і послугах, що реалізується на основі кількісних та якісних змін у напрямі збільшення обсягів виробництва готової продукції та є результатом дії сукупності організаційно-економічних чинників, які сприяють формуванню економічного потенціалу національного господарського комплексу.

Зростання, як інтегральна характеристика процесу розвитку відображає рівень розвитку продуктивних сил і техніко-економічних відносин, науки й технологій, відносин у сфері ринкових формацій, інноваційності, а також

інших аспектів, що впливають на визначення місця держави у світовому економічному просторі. Економічне зростання є однією з найважливіших характеристик процесу розвитку будь-якої галузі економіки, оскільки пов'язане з досягненням позитивної динаміки зміни показників реального ВВП (валового внутрішнього продукту), з стимулюванням соціально-економічних зрушень й забезпеченням екологічних умов, що дозволить задовільнити зростаючі потреби людини та суспільства загалом. Чинниками економічного зростання можна визначити сукупність явищ та процесів, які впливають на обсяги збільшення ВВП,

можливості щодо підвищення ефективності та якості такого зростання й рівня підвищення добробуту населення.

Інституціональній структурі національного господарського комплексу належить важливе місце при створенні організаційних напрямів розвитку економічної діяльності та формуванні індикаторів економічного зростання. Економічні інститути впливають на темпи економічного зростання, шляхом формування мотиваційної системи та економічних зв'язків й взаємовигідних економічних відносин в процесі здійснення інвестиційної, інноваційної, інтелектуальної діяльності та соціально-економічного розвитку суспільства.

Серед сукупності організаційно-економічних складових розвитку економічної системи, провідна роль належить інституційному забезпеченню, що формується під впливом наступних чинників:

- домінуючої суспільно-історичної ідеї, що відображає загальну суспільну думку щодо економічного розвитку в ретроспективі;

- соціально-психологічних характеристик суспільства, що мають еволюційне підґрунтя та базуються на національній культурі, ментальності, особливостях етнічної поведінки та психологічних рисах певного соціуму;

- політичних (конституційні норми, методи взаємодії між державою та підприємницьким сектором, політичною культурою, традиціями, неформальними правилами);

- економічних (чіткі «правила гри», які визначають ефективні й неефективні види діяльності; права власності; функції і соціальні правила торгівлі; ефективність банківської та фінансової систем; відповідні методи управління ризиками і страхова система; загальноприйнята система податків; децентралізована економічна система; формальні економічні інститути, які позитивно впливають на довгострокове зростання) [1].

В цьому зв'язку доцільним є розгляд інститутів як норм, правил, визначених умов

діяльності усіх учасників економічних відносин, форм взаємовідносин, взаємодії, інтеграції, що дозволяють їм формувати гнучкі структури, залучати необхідні ресурси, запроваджувати інноваційні технології.

У рекомендаціях ОЕСР (організація економічного співробітництва та розвитку), з погляду сталого розвитку, економічне зростання розглядається з позицій кількісних і якісних змін [2].

Мочерний С.В. наголошував на тому, що «сталій розвиток» пов'язаний із зміною характеру економічного зростання [3].

Сучасна модель розвитку ЄС ґрунтується на концепції «сталого розвитку», що направлена на своєчасне реагування на виклики сучасності, не загрожуючи можливостям майбутніх поколінь щодо задоволення їхніх потреб та поліпшення умов життя людини при збереженні життєвого простору в коротко-, середньо- і довгостроковій перспективі. Зазначена концепція була підтверджена і в прийнятому ЄС у 2010 році документі «Європа – 2020», який став стратегією розумного, сталого та інклюзивного зростання. Держави ЄС визначили п'ять амбітних цілей, які кожна країна має досягти до 2020 року. Ці цілі охоплюють такі сфери, як трудова зайнятість, інноваційний розвиток, освіта, соціальна інтеграція, клімат/енергетика розвитку [4].

Стратегія сталого розвитку «Україна – 2020» визначає чотири вектори руху для нашої держави та реалізацію 62 реформ й 25 ключових показників-індикаторів, за якими буде оцінено хід виконання реформ та програм, передбачених Стратегією [5]. Забезпечення ефективного впровадження положень Стратегії залежить від багатьох факторів, значне навантаження лягає на процедурні та інституційні аспекти управлінського процесу. Тому, досягнення стабільних темпів економічного зростання економіки України потребує поступової та виваженої зміни характеру державної політики – від застосування методів антикризового управління до впровадження комплексу стимулюючих заходів.

Список використаних джерел:

1. CJ Dalgaard . Energy Distribution and Economic Growth. URL: [https:// www.econ.ku.dk/dalgaard/Work/Energy_long_version.pdf](https://www.econ.ku.dk/dalgaard/Work/Energy_long_version.pdf)
2. Recommendations on sustainable development and economic growth. Organization of economic cooperation and development. URL: [http:// www.oecd.org/](http://www.oecd.org/)
3. Мочерний С.В. Економічна теорія : навч. посіб. / С.В. Мочерний. – К. : Академія, 2008. – 640 с.
4. Сенчук А. Стратегія сталого розвитку «Україна – 2020» – шлях до кращого майбутнього. URL: <https://geostrategy.org.ua/images/files%20pdf/сенчук.doc>
5. Про Стратегію сталого розвитку «Україна – 2020» / Указ Президента України від 12.01.2015 № 5/2015 URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/5/2015>